

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาผลของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ประกอบกับการศึกษาวิจัยภาคสนามโดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ดังที่ได้นำเสนอมา และรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อประกอบการวิเคราะห์ผลการศึกษา

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลด้านข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษา โดยการจำแนกออกเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุในช่วง 26 – 35 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท

การเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกป่าและกิจกรรมการประหยัดพลังงานเป็นบางครั้ง และมีการเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกมูลฝอยนานๆ ครั้ง ขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์แหล่งน้ำ

การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากสื่อต่างๆ ในชีวิตประจำวันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้รับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้งและเป็นบางครั้ง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเป็นบางครั้ง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยนานๆ ครั้ง ส่วนการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากหน่วยงานเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยนานๆ ครั้ง และไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

ความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความคิดเห็นในประเด็นของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม ทำให้มีความสะดวกสบายในการใช้ ประชาชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นในประเด็นของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้ระยะเวลาในการสลายตัวยาวนานประชาชนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว พบว่า ประชาชนได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น เป็นผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วที่ประชาชนได้รับมากที่สุด และปัญหาการได้รับบาดเจ็บจากเศษบรรจุภัณฑ์ที่มีคมเป็นผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วที่ประชาชนได้รับน้อยที่สุด

5.1.1 การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเชียงใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเทศบาลนครเชียงใหม่

การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนมีการประเมินการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของหน่วยงานเทศบาลนครเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การจัดการในส่วน of ประชาชนและหน่วยงานเทศบาลนครเชียงใหม่ การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในส่วน of ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะเป็นการดำเนินการตั้งแต่การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มเท่าที่จำเป็น การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่มีการทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป การทิ้งบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม

ที่ใช้แล้วลงในถังรองรับประเภทที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วไปใช้ซ้ำหรือประดิษฐ์เป็นของประดับตกแต่ง การบริโภคเครื่องดื่มที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มได้และการนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วไปจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า ในส่วนของหน่วยงานท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นการดำเนินการตั้งแต่ การเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว การคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว และการกำจัดหรือทำลายบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วอย่างถูกสุขลักษณะ

5.1.2 ผลของปัจจัยส่วนบุคคล ความคิดเห็นที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มและการได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วที่มีผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเชียงใหม่

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม การได้รับผลกระทบจากปัญหาบรรจุภัณฑ์ต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 1-5 ปี มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากผู้อาศัยในชุมชน 11-15 ปี และ 16-20 ปี กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 6-10 ปี มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 11-15 ปี และ 16-20 ปี กลุ่มผู้อาศัยในชุมชน 11-15 ปี มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 20 ปีขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 16-20 ปี มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชน 20 ปีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมนานๆ ครั้ง บางครั้ง และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมบ่อยครั้ง

ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยมีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย บางครั้ง และกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยบ่อยครั้ง

ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับน้อยที่สุด มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับปานกลางและมาก ประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับมาก

มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับมากที่สุด

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับน้อยที่สุด มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับมากและมากที่สุด ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับน้อย มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับมากและมากที่สุด ขณะที่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับปานกลาง มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับมากและมากที่สุด

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษา เรื่อง “การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

สภาพสังคมในปัจจุบัน มีการดำเนินชีวิตประจำวันที่ต้องเร่งรีบและแข่งขันกับระยะเวลา เพื่อมุ่งมั่นในการเสริมสร้างสภาพทางเศรษฐกิจให้มีความมั่นคง เป็นผลให้บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจของผู้บริโภคที่มีความต้องการความสะดวกสบายในการบริโภคและมีความแปลกใหม่ จึงเกิดการพัฒนารูปแบบเครื่องดื่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอัตราการผลิตขยะมูลฝอยโดยเฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้น และในบางส่วนหนึ่งเกิดจากการใช้บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณที่มีประชาชนอยู่รวมกันอย่างหนาแน่น บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทวัสดุที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ ดังนั้นหากไม่มีมาตรการรองรับที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหามลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและมลพิษทางสายตา เป็นต้น

จากการศึกษา พบว่าประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุมาจากที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังมองไม่เห็นปัญหาขยะมูลฝอยและบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวและ

ไม่ได้รับผลกระทบอย่างจริงจัง ในส่วนการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วของประชาชน สังเกตได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มักมีการทิ้งบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป และทิ้งลงในถังรองรับมูลฝอยใบเดียวกัน ซึ่งเกิดจากจำนวนถังรองรับมูลฝอยสีเขียว ซึ่งเป็นถังรองรับมูลฝอยประเภทที่เบาเสียบและสามารถย่อยสลายได้เร็วและถังรองรับมูลฝอยสีเหลือง ซึ่งเป็นถังรองรับมูลฝอยประเภทที่สามารถนำมารีไซเคิลได้หรือนำมาใช้ประโยชน์ได้ มีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะมูลฝอย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขตชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งถังรองรับมูลฝอยไม่ทั่วถึงในในพื้นที่ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยส่วนใหญ่มักจะขาดความตระหนักถึงกระบวนการคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป ปัญหาขยะมูลฝอยจึงส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว จนเกิดความละเลยในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับการศึกษาของ พัชราภรณ์ วิริยะประสพโชค (2543) ที่พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่จะไม่มีการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างเหมาะสม แม้ว่าจะมีความรู้ความเข้าใจ และความพึงพอใจในเรื่องการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก็ตาม ในการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่ได้มีกระบวนการคัดแยกอย่างเป็นระบบอย่างจริงจัง ทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการจัดเก็บ รวบรวม ขนส่ง และกำจัด แม้ว่าขยะมูลฝอยดังกล่าวจะมีขยะบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้ถึงร้อยละ 40 ซึ่งไม่มีการนำมารีไซเคิลหรือแปรรูปใช้ใหม่ เนื่องจากยังไม่มีมาตรการหรือกฎหมายที่ใช้บังคับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแยกขยะและนำบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปใช้ใหม่อย่างจริงจัง (กรมควบคุมมลพิษ , 2545)

การคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วภายในครัวเรือน ประชาชนคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วออกจากขยะมูลฝอยทั่วไปในระดับครัวเรือน เมื่อรวบรวมบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วได้ในปริมาณที่เพียงพอต่อการนำไปจำหน่ายในแต่ละครั้ง โดยส่วนใหญ่ประชาชนมักจะนำไปจำหน่ายให้กับสามล้อรับซื้อวัสดุเหลือใช้ตามบ้านเรือน ซึ่งมีความสะดวก ประชาชนไม่ต้องสิ้นเปลืองระยะเวลาในการนำไปจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า แม้ว่าจะรับซื้อในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดก็ตาม อย่างไรก็ตาม ประชาชนจะคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภท กระป๋อง อลูมิเนียม และขวดแก้วเท่านั้น ในส่วนของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วประเภทกล่องกระดาษ และพลาสติกจะถูกทิ้งไว้กองกับขยะมูลฝอยทั่วไป และในส่วนของคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วภายนอกครัวเรือน หลังจากที่ประชาชนทิ้งบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มลงในถังรองรับภายนอกครัวเรือน และหากไม่ได้มีการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มภายในครัวเรือน

บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มจะถูกคัดแยกโดยผู้ที่ต้องการนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วไปจำหน่ายยังร้านรับซื้อของเก่า จนกระทั่งถึงโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ คนซูดคีย์ขยะและคนเก็บขยะ มักจะเก็บบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วจากถังรองรับมูลฝอยตามแหล่งชุมชนและนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง จัดว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป ซึ่งช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วสามารถดำเนินงานได้รวดเร็วมากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทกระป๋องอลูมิเนียม เช่นเดียวกับการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วภายในครัวเรือน ขั้นตอนการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วจะช่วยให้สามารถนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วไปสู่ขั้นตอนการกำจัดหรือทำลายน้อยลง ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดหรือทำลาย และบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในบางส่วนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ นับว่าเป็นแนวทางในการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ สามารถแบ่งการจัดการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ตามประเภทของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว ดังนี้

การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทแก้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทแก้ว เป็นภาชนะที่นิยมใช้ในการบรรจุเครื่องดื่มประเภทต่างๆ ได้แก่ น้ำอัดลม เหล้า เบียร์ เครื่องดื่มชูกำลัง เครื่องดื่มเสริมอาหาร (รังนก, ชุปไก่สกัด) โซดา และน้ำดื่ม แก้วมีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เป็นอย่างมาก แก้วที่คงสภาพเมื่อนำมาทำความสะอาดแล้ว สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้อย่างง่ายดาย แก้วที่แตกหัก เมื่อนำไปทุบให้แตก และบดให้ละเอียด สามารถนำเข้าสู่กระบวนการหลอม เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ กระบวนการนำแก้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ การนำกลับมาใช้ใหม่โดยผู้บริโภคภายหลังการบริโภคเครื่องดื่ม ผู้บริโภคจะนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วไปทำความสะอาด โดยการล้าง แล้วนำมาบรรจุเครื่องดื่ม หรืออาหารต่อไป เช่น นำขวดเหล้ามาบรรจุน้ำผึ้ง เป็นต้น การนำกลับมาใช้ใหม่โดยผู้ผลิต ส่วนใหญ่จะมีระบบการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว เพื่อนำมาใช้บรรจุเครื่องดื่มใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การใช้ระบบมัดจำสำหรับเรียกคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มก่อนบริโภค ได้แก่ ขวดน้ำอัดลม ขวดน้ำดื่ม และขวดโซดา และการใช้ระบบเรียกคืนบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วผ่านร้านรับซื้อของเก่า ได้แก่ ขวดเครื่องดื่มชูกำลัง และขวดเบียร์ เป็นต้น และการนำกลับมาใช้ใหม่โดยการรีไซเคิล บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วประเภทแก้วทุกชนิดสามารถนำมาเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบบริสุทธิ์ และยังสามารถลดต้นทุนในด้านพลังงานลงได้ หากเพิ่มเศษแก้วขึ้นร้อยละ 10 ของปริมาณวัตถุดิบทั้งหมด จะสามารถลดการใช้พลังงานในการหลอมลงได้ประมาณร้อยละ 1.5–1.0 (กรมควบคุมมลพิษ, 2543)

การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มนประเภทกระป๋องอลูมิเนียมกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในปัจจุบัน มีการใช้กระป๋องอลูมิเนียมในการบรรจุเครื่องดื่มเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีน้ำหนักเบา มีความทนทานต่อความร้อนและการกระทบกระเทือน สามารถรักษาคุณภาพของเครื่องดื่ม และมีความสะอาดปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใช้ในการบรรจุเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมและเบียร์ ดังนั้นการนำกลับมาใช้ใหม่จะช่วยลดปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทกระป๋องอลูมิเนียมกลับมาใช้ประโยชน์ส่วนมากดำเนินการโดยผ่านโรงงานแปรรูป เมื่อรับซื้อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทกระป๋องอลูมิเนียมในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการจะนำเข้าสู่ขั้นตอนการรีไซเคิลเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ในส่วนของผู้บริโภค และผู้ผลิต ยังไม่มีการนำกลับมาใช้ซ้ำ เนื่องจากเมื่อมีการใช้งานแล้วจะเกิดสนิม ซึ่งเป็นอันตรายต่อการนำไปใช้งาน (การควบคุมมลพิษ, 2545)

การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่ง บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทพลาสติก มีต้นทุนในการผลิตต่ำ แต่มีอายุการใช้งานที่ไม่ยาวนานนัก ผู้บริโภคต้องบริโภคเครื่องดื่มให้หมดภายในระยะเวลาอันสั้น นอกจากนี้ศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ยังมีมูลค่าต่ำและไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน กระบวนการนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มกลับมาใช้ใหม่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การนำกลับมาใช้ใหม่โดยผู้บริโภค เช่น ขวดน้ำดื่ม ผู้บริโภคจะนำมาบรรจุน้ำดื่มหมุนเวียนภายในครัวเรือนต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าจะหมดสภาพการใช้งานและการนำกลับมาใช้ใหม่โดยการรีไซเคิล บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทพลาสติกสามารถนำมารีไซเคิลเป็นสินค้าใหม่ได้ แม้ว่าจะมีมูลค่าค่อนข้างต่ำก็ตาม

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมของการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากบรรจุภัณฑ์ประเภทกล่องกระดาษและพลาสติก เนื่องจากวัสดุเหล่านี้มีมูลค่าต่ำ จึงถูกทิ้งไว้ในกองขยะมูลฝอย ซึ่งแตกต่างจากประเภทวัสดุประเภทกระป๋องอลูมิเนียมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้คัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกี่ยวกับรับซื้อของเก่า ผู้ซุกซุกขยะมูลฝอย คนเก็บขยะมูลฝอยและตามลือรับซื้อของเก่าตามบ้านเรือน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทและมีความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก และสามารถนำไปจำหน่ายได้ผลตอบแทนที่มากกว่าจึงไม่เหลือตกค้างในถังรองรับมูลฝอย นอกจากนี้ผู้ศึกษาสามารถประมวลปัญหาในการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ดังต่อไปนี้

การจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่แล้วไม่มีกฎหมายหรือนโยบายในการบังคับใช้ หรือควบคุมอย่างชัดเจน ปัจจุบันเป็นการดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมาย พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นการเน้นการจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยโดยรวม เพื่อให้เกิดการจัดการอย่างถูกสุขลักษณะ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินการของต่างประเทศ เช่น ประเทศในทวีปยุโรป มีข้อตกลงระหว่างภูมิภาค โดยได้กำหนดให้ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าสินค้าต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ต้องดำเนินการนำกลับมาเพื่อรีไซเคิล ร้อยละ 50 และนำกลับมาเพื่อคืนสภาพ ร้อยละ 90 นอกจากนี้ตามกฎหมายยังกำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าต้องขออนุญาตหรือแจ้งข้อมูลสินค้าที่วางขายในตลาด พร้อมทั้งให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ เช่น คุณสมบัติองค์ประกอบ และวงจรชีวิต เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2545) และไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบรรจุภัณฑ์ เครื่องดื่มที่ใช่แล้วอย่างชัดเจนจึงไม่มีการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและไม่มีการปฏิบัติตาม ทำให้ผู้ผลิต และผู้บริโภคเพิกเฉยต่อความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเหมาะสม

ผู้บริโภคส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกในการคำนึงถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ขาดความรับผิดชอบและความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม หลังจากบริโภคเครื่องดื่ม ผู้บริโภคทิ้งบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่แล้ว โดยไม่มีการคัดแยกประเภทก่อนทิ้ง ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดหรือทำลายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่แล้วประเภทกระดาษต้องใช้พื้นที่ในการเก็บรวบรวม แม้ว่าผู้บริโภคสามารถบีบกล่องกระดาษให้แบนก่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการในการกำจัดหรือทำลายต่อไปก็ตาม ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงมีการปฏิบัติที่น้อยมาก ในขณะที่ผู้ผลิตส่วนใหญ่เลือกใช้บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการย่อยสลาย หรือเลือกใช้บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ แต่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมที่สูง ขนาดของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มไม่มีมาตรฐาน มีความคงทนในการจัดเก็บต่ำ ทำให้ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่หรือใช้ซ้ำ

บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มบางประเภทไม่มีแหล่งรับซื้อและมีมูลค่าต่ำ เช่น บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มประเภทกล่องน้ำผลไม้ กล่องนม จึงไม่มีการแยกประเภทก่อนนำไปกำจัดหรือทำลาย และถูกทิ้งปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป ทำให้เกิดความสิ้นเปลืองพื้นที่ และงบประมาณในการดำเนินการ ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และสิ้นเปลืองทรัพยากร ในขณะที่บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่แล้วที่สามารถนำไปจำหน่ายและสร้างรายได้ เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก และกระป๋องอลูมิเนียม ไม่มีราคากลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่เป็นที่ไปตามกลไกราคา จึงทำให้ผู้ซื้อรายใหญ่เป็นผู้กำหนดราคา ทำให้ราคาบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่แล้วมีความแปรปรวนสูง ขึ้นอยู่กับความต้องการวัตถุดิบของผู้ซื้อ จึงทำให้ผู้ประกอบการอาชีพซื้อขายบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช่

แล้วรายเล็ก หรือรายย่อยเกิดความเสียเปรียบ และถูกเอาเปรียบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกี่ยวกับรับซื้อของเก่า ได้แก่ ผู้ซุกขยยะมูลฝอย คนเก็บขยะมูลฝอยสามล้อรับซื้อของเก่าตามบ้านเรือน ร้านรับซื้อของเก่ารายย่อย ร้านรับซื้อของเก่ารายใหญ่และโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้ว เป็นส่วนสำคัญในการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วออกจากกองขยะมูลฝอยทั่วไป แม้ว่าจะเป็นการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วบางประเภทก็ตาม นอกจากนี้ในการผ่อนคลาปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วที่มีมูลค่าต่ำ สามารถดำเนินการ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประดิษฐ์สิ่งของประดับตกแต่ง เพื่อสร้างมูลค่าให้กับบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วที่มีมูลค่าต่ำและเป็นการใช้เวลาว่างในทางที่สร้างสรรค์

จากการศึกษาผลของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดืม และการ ได้รับผลกระทบจากปัญหาบรรจุภัณฑ์ต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วในเขตเทศบาลเชียงใหม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลาอันสั้น มีระดับการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลายาวนาน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลาอันสั้น ส่วนใหญ่จะมีอายุน้อยหรืออยู่ในช่วงวัยรุ่นและประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษาจึงได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากสถาบันการศึกษาและได้กลุ่มেলাให้เกิดความตระหนักในการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อส่วนรวม รวมทั้งได้รับการปลูกฝังจากกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาและมีความพร้อมในการปฏิบัติในการจัดการปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมที่ใช้แล้วอย่างเหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ กริ่งแก้ว เลาบุญเสถียร (2537) ที่พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนานๆ ทำให้เกิดความรักถิ่นฐานและก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะรักษาสภาพแวดล้อม โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์เครื่องดืมกลับมาใช้ใหม่ มากกว่าประชาชนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาที่สั้น และการศึกษาของ วิชัย ลักษณ์รุจิ (2541) ที่พบว่า ประชาชนที่อาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลานาน ย่อมมีความผูกพัน และมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดภายในชุมชนจึงมีการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอยู่ในระดับมาก

ประชาชนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างกันมีการจัดการบรรจุภัณฑ์ เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างกัน ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการสังสม ประสบการณ์ทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งและมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม จึงเกิดความรู้สึกห่วงแหนและตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสิ่งมีชีวิต ในขณะที่ประชาชนที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมักจะเอาใจเขามาเปรียบสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยการนำมาใช้โดยไม่มีการจำกัด เพื่อตอบสนองความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและลัทธิบริโภคนิยม ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมบ่อยครั้งมีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมได้ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์และผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม ความรู้ความเข้าใจได้ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและการปฏิบัติของประชาชนให้มีการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ พณิชชา สมฤทธิ์ (2547) ที่พบว่าประชาชนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านหนองละคอน

ประชาชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยต่างกันส่งผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างกัน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยทำให้เกิดความตื่นตัวและตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยที่มักเกิดขึ้นกับทุกประเทศที่มีการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม และจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติเพื่อส่วนรวม ความดีในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องและมีการปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จินตนา เป็ยสวน (2538) ที่พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกวัน จะมีการปฏิบัติเกี่ยวกับขยะมูลฝอยมากที่สุด และจากการศึกษาของสมนุรณัม ชันเมือง (2542) ที่พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยสูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ทำให้เกิดความตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอยและผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอย ก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม นอกจากนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วก่อนนำไปทิ้งจะเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ.แหล่งกำเนิด ทำให้ได้วัสดุเหลือใช้ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และ ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องนำไปกำจัดหรือ

ทำลายลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม การลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดเป็นวิธีที่ค่อนข้างยุ่งยากที่สุด เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทั่วไป บริษัทร้านค้า ผู้ประกอบการต่างๆ และหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยควรเป็นการลดการเกิดมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด แทนที่จะคอยควบคุมหรือกำจัดเมื่อเกิดมูลฝอยขึ้นแล้ว

ประชาชนที่มีความคิดเห็นที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างกัน ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่า ประชาชนที่มีความเห็นด้วยต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับน้อยที่สุด มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วมากที่สุด ประชาชนที่มีความเห็นด้วยต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญกับประโยชน์ของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มมากนักและมีความคิดเห็นที่มีต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในทางลบ ประชาชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เพิ่งสังเกตเห็นโทษของบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วที่มีต่อสิ่งแวดล้อม มากกว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม การนำบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม มาใช้เป็นการระดมทุนที่สร้างความเชื่อมโยง โทรมให้กับสิ่งแวดล้อมและเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติโดยใช่เหตุ นอกจากนี้ยังมีความตื่นตัวที่มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาให้หมดไป หากประชาชนในกลุ่มนี้มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง จะส่งผลให้กลุ่มผู้ผลิตปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่สะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม วัสดุที่ใช้ในการผลิตควรจะสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่และไม่มีการปนเปื้อนของสารพิษ รวมทั้งลดจำนวนชิ้นในการบรรจุที่ไม่มีความจำเป็นมากนัก ดังนั้นประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในระดับระดับน้อยที่สุด จึงมีจิตสำนึกในการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วอย่างเหมาะสมมากกว่าประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มในทางบวก ซึ่งมักจะเป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ประชาชนที่มีการได้รับผลกระทบจากปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วต่างกัน ส่งผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วแตกต่างกัน กระบวนการผลิตและการบริโภคได้ก่อให้เกิดของเสียในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นสารพิษและไม่เป็นพิษ เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับมากที่สุด มีการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วมากกว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับที่น้อยกว่า ซึ่งประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับมากที่สุดเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง จึงมีความตื่นตัวและมีความต้องการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มที่ใช้แล้วให้ลดลงหรือหมดไปจากชุมชน ในขณะที่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในระดับที่น้อย

มักจะเพิกเฉยในการจัดการปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วอย่างเหมาะสม และจะมีการดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วก็ต่อเมื่อเกิดปัญหาใกล้ตัวหรือได้รับผลกระทบจากบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วในระดับที่มากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากบรรจุภัณฑ์ประเภทกล่องกระดาษและพลาสติก เนื่องจากวัสดุเหล่านี้มีมูลค่าต่ำ ซึ่งแตกต่างจากประเภทวัสดุประเภทกระป๋องอลูมิเนียมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้นำไปจำหน่ายได้มากกว่า จึงไม่เหลือตกค้างในถังรองรับมูลฝอย ดังนั้น หน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสถาบันการศึกษา ควรจะนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมให้มีการนำบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วประเภทกล่องกระดาษและพลาสติกประดิษฐ์เป็นสิ่งของประดับตกแต่ง โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือขั้นตอนในการประดิษฐ์เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าให้กับบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้ว

2. ถังแยกขยะมูลฝอยมีจำนวนจำกัดซึ่งไม่เพียงพอต่อปริมาณการใช้ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จึงทิ้งขยะแต่ละประเภทไว้ในถังรองรับมูลฝอยใบเดียวกัน ดังนั้น หน่วยงานที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอยควรเพิ่มจุดติดตั้งถังรองรับประเภทขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และประชาชนควรมีการจัดตั้งถังรองรับแยกประเภทภายในครัวเรือนเพื่อความสะดวกในการนำไปทิ้งลงในถังรองรับอย่างเหมาะสม

3. กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกี่ยวกับรับซื้อของเก่า ผู้ซุกขยะมูลฝอย คนเก็บขยะมูลฝอย และสามล้อรับซื้อของเก่าตามบ้านเรือน เป็นกลุ่มที่มีบทบาทและมีความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นอย่างมาก ดังนั้น ควรจะมีการประสานงานกับกลุ่มบุคคลเหล่านี้ในการจัดเก็บรวบรวมเพื่อนำไปสู่กระบวนการแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ได้สะดวกรวดเร็วมมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วในครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบประเภทของบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ส่งผลกระทบต่อบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้ว และการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในทิศทางที่เหมาะสมกับบรรจุภัณฑ์เครื่องคั่วที่ใช้แล้วแต่ละประเภท

2. การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาถึงการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับขยะมูลฝอย ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพรับซื้อของเก่า ผู้ซุกค้ายขยะมูลฝอย คนเก็บขยะมูลฝอย สามล้อรับซื้อของเก่าและ โรงงานอุตสาหกรรมที่มีการแปรรูปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว

3. การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้วในครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาถึงระดับอายุที่อาจส่งผลต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่ใช้แล้ว

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) on its back. Above the elephant is a five-pointed star. The emblem is surrounded by a circular border containing the university's name in Thai script at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' at the bottom. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved